

คำวินิจฉัยของ นายจุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๔/๒๕๕๖

วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๖

เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๘ กรณีพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๑๕ วรรคสาม มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาขึ้นคำร้องลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๑๕ วรรคสาม เป็นบทบัญญัติที่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๖ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องข้ออ้างและเหตุผลโดยสรุปของทุกฝ่ายปรากฏในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

พิเคราะห์แล้ว มีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๑๕ วรรคสาม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๖ หรือไม่ เห็นว่าแม้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๖ จะบัญญัติว่า ผู้พิพากษาหรือตุลาการซึ่งมิได้นั่งพิจารณาคดีจะทำคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยมิได้ก็ตาม แต่ในตอนที่ท้ายของมาตรานี้ก็ได้บัญญัติข้อยกเว้นให้ผู้พิพากษาหรือตุลาการซึ่งมิได้นั่งพิจารณาคดีทำคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยได้ เมื่อมีเหตุสุดวิสัยหรือมีเหตุจำเป็นอื่นอันมิอาจก้าวล่วงได้ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ เมื่อมาตรา ๑๕ วรรคสาม ของพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติว่า คดีที่ศาลจังหวัดทหารไม่มีอำนาจพิพากษา ให้ศาลจังหวัดทหารทำความเห็นส่งสำนวนไปให้ศาลมณฑลทหาร หรือศาลทหารกรุงเทพพิพากษา แล้วแต่กรณี เห็นว่าถ้อยคำในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๖ ที่ว่า “หรือมีเหตุจำเป็นอื่นอันมิอาจก้าวล่วงได้ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ” ย่อมหมายถึงเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้ผู้พิพากษาหรือตุลาการซึ่งมิได้นั่งพิจารณาคดีมีอำนาจทำคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยได้ แม้มิได้นั่งพิจารณาคดีนั้น อันเป็นข้อยกเว้นจากหลักทั่วไป เหตุผลก็คือเพื่อประโยชน์ของจำเลยเองที่จะได้รับการพิจารณาพิพากษาอย่างรอบคอบ และเป็นธรรมจากตุลาการศาลมณฑลทหารหรือตุลาการศาลทหารกรุงเทพ ซึ่งมีอาวุโสและความรู้ความชำนาญตลอดจนประสบการณ์สูงกว่าตุลาการศาลทหารจังหวัด มิได้เป็นผลร้ายหรือไม่เป็นธรรมแก่จำเลยแต่อย่างใด เพราะศาลทั้งสองก็มีอำนาจที่จะพิพากษาในทางที่เป็นคุณกับจำเลยได้ ซึ่งอาจเทียบเคียงได้กับการพิจารณา

พิพากษาคดีของศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาซึ่งไม่จำเป็นต้องนั่งพิจารณาคดีต่อหน้าคู่ความ แต่ก็สามารถพิจารณาพิพากษาคดีให้ความเป็นธรรมแก่คู่ความได้อย่างมีประสิทธิภาพจนเป็นที่ยอมรับกันตลอดมา โดยศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาต่างก็อาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ให้อำนาจไว้เช่นเดียวกัน พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ มาตรา ๑๕ วรรคสาม จึงถือได้ว่าเป็นเหตุจำเป็นอันมิอาจก้าวล่วงได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๖ เป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นเป็นข้อยกเว้นที่ให้อำนาจตุลาการศาลมณฑลทหาร หรือตุลาการศาลทหารกรุงเทพมีอำนาจทำคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยได้แม้มิได้นั่งพิจารณาคดีในศาลจังหวัดทหารก็ตาม

อาศัยเหตุผลดังที่กล่าวมา จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ มาตรา ๑๕ วรรคสาม มิได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๖

นายจุมพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ